

Ghid privind recunoașterea și evaluarea altor active și pasive decât rezervele tehnice

1. Introducere

- 1.1. Prezentul ghid este redactat în temeiul articolului 16 din Regulamentul (UE) nr. 1094/2010 al Parlamentului European și al Consiliului (denumit în continuare Regulamentul EIOPA)¹.
- 1.2. Ghidul se referă la articolul 75 din Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului (denumită în continuare Directiva Solvabilitate II)² și la articolele 7 - 16 din Regulamentul delegat (UE) 2015/35 al Comisiei³.
- 1.3. Prezentul ghid se adresează autorităților de supraveghere conform Directivei Solvabilitate II.
- 1.4. Prezentul ghid este prevăzut a facilita convergența practicii profesionale în statele membre și a sprijini întreprinderile în recunoașterea și evaluarea altor active și pasive decât rezervele tehnice.
- 1.5. Directiva Solvabilitate II și Regulamentul delegat (UE) 2015/35 prevăd în general ca întreprinderile să recunoască și să evalueze alte active și pasive decât rezervele tehnice conform Standardelor internaționale de raportare financiară (denumite în continuare „IFRS”) adoptate de către Comisia Europeană conform Regulamentului (CE) nr. 1606/2002 al Parlamentului European și al Consiliului⁴, cu excepția cazului în care acest lucru nu este conform cu articolul 75 din Directiva Solvabilitate II.
- 1.6. Regulamentul delegat (UE) 2015/35 stabilește în mod clar cazurile în care metodele de evaluare nu sunt conforme cu metoda de evaluare prevăzută la articolul 75 din Directiva Solvabilitate II și, prin urmare, se vor aplica alte principii de evaluare sau ajustări decât IFRS.
- 1.7. Articolul 9 alineatul (4) din Regulamentul delegat (UE) 2015/35 menționează criteriile care trebuie respectate dacă o întreprindere dorește să recunoască și să evalueze un activ sau un pasiv pe baza metodei de evaluare folosite de aceasta la întocmirea situațiilor sale financiare anuale sau consolidate. EIOPA nu a evaluat, în mod intenționat, principiile contabile locale utilizate în situațiile financiare anuale sau consolidate, care ar fi conforme cu articolul 75 din Directiva Solvabilitate II. Însă, EIOPA a furnizat informații referitoare la principiile prevăzute în Directivele de contabilitate.
- 1.8. Prezentul ghid face trimitere la Regulamentul delegat (UE) 2015/35 și menționează principiile de recunoaștere și măsurare pentru evaluarea altor

¹ Regulamentul (UE) nr. 1094/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea europeană pentru asigurări și pensii ocupaționale), de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/79/CE a Comisiei (JO L 331, 15.12.2010, p. 48)

² Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) (JO L 335, 17.12.2009, p. 1)

³ Regulamentul delegat (UE) 2015/35 al Comisiei din 10 octombrie 2014 de completare a Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) (JO L 12, 17.01.2015, p. 1)

⁴ Regulamentul (CE) nr. 1606/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 iulie 2002 privind aplicarea standardelor internaționale de contabilitate (JO L 243, 11.9.2002, p. 1)

active și pasive decât a rezervelor tehnice. În cazul în care ghidul se referă la „evaluare”, aceasta este definită drept o evaluare în temeiul articolului 75 din Directiva Solvabilitate II.

- 1.9. Termenii care nu sunt definiți în prezentul ghid au sensul definit în actele juridice menționate în introducere.
- 1.10. Prezentul ghid se aplică de la 1 ianuarie 2016.

Orientarea 1 – Pragul de semnificație

- 1.11. Atunci când evaluează activele și pasivele, întreprinderile trebuie să țină cont de principiul pragului de semnificație, astfel cum este prevăzut la considerentul 1 din Regulamentul delegat (UE) 2015/35. În ceea ce privește evaluarea pragului de semnificație, trebuie să se recunoască faptul că măsurarea trimestrială se poate baza pe estimări și pe metode de estimare într-o măsură mai mare decât măsurarea datelor financiare anuale.

Orientarea 2 - Consecvența aplicării metodelor de evaluare

- 1.12. Întreprinderile trebuie să aplice tehnicile de evaluare în mod consecvent. Întreprinderile trebuie să aibă totodată în vedere dacă, în urma unei schimbări produse la nivelul împrejurărilor, inclusiv dintre cele menționate mai jos, se impune o modificare a tehnicilor de evaluare sau a aplicării acestora în baza faptului că o astfel de modificare ar determina o măsurare mai adecvată conform articolului 75 din Directiva Solvabilitate II.

Astfel de schimbări pot include următoarele:

- a) evoluții noi ale pieței cu modificarea condițiilor pieței;
- b) disponibilitatea informațiilor noi;
- c) indisponibilitatea informațiilor folosite anterior;
- d) îmbunătățirea tehnicilor de evaluare.

Orientarea 3 - Investiții imobiliare și alte bunuri: metode alternative de evaluare

- 1.13. În sensul articolului 10 din Regulamentul delegat (UE) 2015/35, atunci când evaluează investițiile imobiliare și alte bunuri, întreprinderile trebuie să aleagă metoda conform articolului 10 alineatul (7) din regulamentul respectiv, care prevede cea mai reprezentativă estimare a valorii la care activele pot fi tranzacționate, de bunăvoie și în cunoștință de cauză, în cadrul unei tranzacții desfășurate în condiții normale de concurență. În temeiul articolului 10 alineatul (6) din regulamentul respectiv, aceste metode trebuie să se bazeze pe următoarele:

- a) prețuri actuale de pe o piață activă pentru bunuri de natură diferită, aflate în formă diferită sau din locuri diferite, sau cele supuse unor termeni diferiți din contractul de leasing sau altor termeni contractuali, ajustate pentru a reflecta diferențele respective;

- b) prețuri recente ale unor bunuri similare de pe piețe mai puțin active, cu ajustări pentru a reflecta orice modificări ale condițiilor economice de la data tranzacțiilor efectuate la prețurile respective;
- c) previziunile fluxurilor de trezorerie pe baza unor estimări fiabile ale fluxurilor de trezorerie viitoare, susținute de termenii oricărui contract de leasing existent și ai altor contracte și, dacă este posibil, de dovezi externe cum ar fi închirieri ale unor bunuri similare pe piața actuală în același loc și formă și folosind rate de scont care reflectă evaluările de pe piața actuală ale incertitudinii în ceea ce privește cuantumul și stabilirea calendarului de fluxuri de trezorerie.

1.14. În unele cazuri, diferitele intrări menționate mai sus pot sugera diferite evaluări ale unui bun. O întreprindere trebuie să țină cont de motivele care stau la baza acestor diferențe pentru a stabili cea mai reprezentativă estimare în scopuri de evaluare din intervalul de estimări.

1.15. La stabilirea valorii unui bun, întreprinderile trebuie să țină cont de capacitatea unui participant la piață de a obține beneficii economice prin valorificarea la maxim a bunului respectiv sau prin vânzarea acestuia unui alt participant la piață care valorifică la maxim activul în cauză.

Orientarea 4 - Investiții imobiliare și alte bunuri: dovezi pentru susținerea evaluării

1.16. Dacă evaluarea bilanțului se bazează pe o analiză formală sau alte informații anterioare datei bilanțului, întreprinderile trebuie să poată demonstra autorității lor de supraveghere faptul că s-au efectuat toate ajustările necesare pentru a reflecta variațiile valorii dintre data unei analize formale sau a altor informații și data bilanțului.

Orientarea 5 - Pasive financiare și propria bonitate

1.17. Atunci când evaluează pasivele financiare, întreprinderile trebuie să recurgă la tehnici pentru a stabili valoarea la care pasivele ar putea fi transferate sau decontate, de bunăvoie și în cunoștință de cauză, în cadrul unei tranzacții desfășurate în condiții normale de concurență, excluzând orice ajustare care ține cont de schimbările produse în propria bonitate a întreprinderii după recunoașterea inițială. Aceste tehnici se pot baza pe:

- a) o abordare în sens ascendent; sau
- b) o abordare în sens descendent.

1.18. În cazul unei abordări în sens ascendent, întreprinderile trebuie să își stabilească propria bonitate la recunoașterea pasivelor financiare specifice. Partea marjei de pe curba scontului, care se referă la propria bonitate, trebuie menținută constantă după recunoașterea inițială. În cadrul evaluărilor ulterioare, valoarea este calculată prin stabilirea variațiilor valorii, care rezultă din modificările survenite la nivelul condițiilor pieței care afectează valoarea pasivelor financiare, cu excepția modificărilor condițiilor pieței, care afectează riscul de credit propriu.

- 1.19. La evaluarea modificărilor condițiilor pieței, care generează riscul de piață, întreprinderile trebuie să evalueze cel puțin modificările survenite la nivelul curbei ratei dobândii fără risc specifice, un preț al mărfurilor, o rată de schimb valutar sau un indice al prețurilor sau tarifelor.
- 1.20. Într-o abordare în sens descendent, întreprinderile trebuie să stabilească cuantumul modificării valorii estimate a unui pasiv financiar, care este pusă pe seama modificărilor riscului de credit propriu al întreprinderii, și să-l excludă din evaluare.

Orientarea 6 - Participații în întreprinderile afiliate: metoda punerii în echivalență din IFRS

- 1.21. Atunci când întreprinderile evaluează activele și pasivele unei întreprinderi afiliate prin metoda punerii în echivalență din IFRS conform articolului 13 alineatul (5) din Regulamentul delegat (UE) 2015/35, și dacă respectivele întreprinderi afiliate utilizează alt cadru contabil decât IFRS, întreprinderile trebuie să facă ajustări dacă este necesar, pentru a recunoaște și a evalua activele și pasivele întreprinderii afiliate conform IFRS.
- 1.22. Atunci când aplică articolul 13 alineatul (5) din Regulamentul delegat (UE) 2015/35, o întreprindere trebuie să aibă posibilitatea de a justifica față de autoritatea de supraveghere motivul pentru care nu a calculat excedentul de active față de pasive pentru întreprinderile afiliate conform articolului 13 alineatul (4) din respectivul regulament.

Orientarea 7 - Participații în întreprinderile afiliate: metode de evaluare alternative

- 1.23. În cazul în care întreprinderile evaluează participațiile în întreprinderi afiliate prin metode de evaluare alternative conform articolului 13 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul delegat (UE) 2015/35, acestea trebuie să aibă posibilitatea de a explica autorității lor de supraveghere motivul pentru care nu este posibilă reevaluarea activelor și pasivelor întreprinderii afiliate prin metoda de evaluare implicită sau metoda punerii în echivalență.

Orientarea 8 – Datorii contingente: datorii contingente care decurg din acorduri privind elemente de fonduri proprii auxiliare

- 1.24. Atunci când încheie un acord care reprezintă un element al fondurilor proprii auxiliare pentru contraparte, întreprinderile trebuie să evalueze cu atenție dacă trebuie să recunoască datoria contingentă aferentă drept o datorie conform articolului 11 din Regulamentul delegat (UE) 2015/35.
- 1.25. Întreprinderile trebuie să aibă posibilitatea de a oferi o justificare autorității competente în cazul în care nu au recunoscut o datorie contingentă în condițiile în care au încheiat un acord cu o altă întreprindere, inclusiv cu orice altă întreprindere care aparține grupului, și în cazul în care acordul a primit o aprobare ca element al fondurilor proprii auxiliare.

Orientarea 9 - Impozite amânate - recunoaștere și evaluare

Actualizarea impozitelor amânate

1.26. Întreprinderile nu trebuie să actualizeze creanțele și datoriile privind impozitul amânat.

Compensarea creanțelor și datoriilor privind impozitul amânat în bilanțul întocmit conform Directivei Solvabilitate II

1.27. O întreprindere trebuie să compenseze creanțele și datoriile privind impozitul amânat numai dacă deține un drept valabil juridic de a compensa creanțele privind impozitul amânat cu datoriile privind impozitul amânat; și dacă creanțele și datoriile privind impozitul amânat se referă la impozitele percepute de aceeași autoritate fiscală de la aceeași întreprindere impozabilă.

Recunoașterea și evaluarea unei creanțe privind impozitul amânat net

1.28. În cazul în care există diferențe temporare impozabile insuficiente, care sunt prevăzute să fie supuse impozitării inverse în aceeași perioadă cu impozitarea inversă preconizată a diferențelor temporare deductibile, întreprinderea trebuie să aibă în vedere probabilitatea ca profiturile impozabile să crească în aceeași perioadă cu impozitarea inversă a diferențelor temporare deductibile sau în perioade în care o pierdere fiscală asociată unei creanțe privind impozitul amânat poate fi reportată asupra exercițiilor anterioare sau a exercițiilor următoare.

1.29. Atunci când fac previziuni cu privire la profiturile impozabile și evaluează probabilitatea apariției unor profituri impozabile suficiente în viitor, o întreprindere trebuie:

- a) să ia în considerare faptul că nici măcar un istoric solid de câștiguri nu poate oferi suficiente dovezi obiective privind profitabilitatea viitoare;
- b) să ia în considerare faptul că gradul de incertitudine legat de profiturile impozabile viitoare provenite din activități noi estimate crește pe măsură ce orizontul de previzionare devine mai mare și, mai ales, atunci când aceste profituri previzionate sunt estimate a fi produse în perioade din afara ciclului normal de planificare al întreprinderii;
- c) să țină cont de faptul că unele reguli fiscale pot întârzia sau restricționa recuperarea pierderilor fiscale neutilizate și a creditelor fiscale neutilizate;
- d) să evite dubla contabilizare: profiturile impozabile care rezultă din impozitarea inversă a diferențelor temporare impozabile trebuie să fie excluse din profiturile impozabile viitoare preconizate în cazul în care acestea au fost utilizate pentru a susține recunoașterea creanțelor privind impozitul amânat;
- e) să se asigure că, atunci când fac previziuni cu privire la profiturile impozabile, acestea să fie în egală măsură credibile și, în general, conforme cu ipotezele emise pentru alte fluxuri de trezorerie previzionate.

În mod specific, ipotezele care stau la baza previziunilor trebuie să fie coerente cu cele care stau la baza evaluărilor rezervelor tehnice și ale activelor din bilanțul întocmit în scopul solvabilității.

Orientarea 10 - Impozite amânate - documentația

1.30. Întreprinderile trebuie să aibă posibilitatea de a oferi autorităților de supraveghere, la cerere, cel puțin informații pe baza evidențelor acestora:

- a) despre sursele diferențelor temporare care pot duce la recunoașterea impozitelor amânate;
- b) cu privire la principiul recunoașterii și cel al evaluării aplicate pentru impozite amânate;
- c) cu privire la fiecare tip de diferență în stabilirea calendarului și la fiecare tip de pierdere fiscală neutilizată și credit fiscal neutilizat, la calcularea cuantumului creanțelor privind impozitul amânat sau al datoriiilor recunoscute, precum și la ipotezele subiacente legate de cuantumul respectiv;
- d) descrierea recunoașterii creanțelor privind impozite amânate, inclusiv cel puțin:
 - existența oricăror diferențe temporare impozabile în legătură cu aceeași autoritate fiscală, aceeași întreprindere impozabilă și același tip de impozit, care sunt prevăzute a fi supuse impozitării inverse în aceeași perioadă cu impozitarea inversă preconizată a diferenței temporare deductibile sau, după caz, care ar genera valori impozabile pe baza cărora să se poată utiliza pierderile fiscale neutilizate sau creditele fiscale neutilizate înainte ca acestea să expire;
 - atunci când există diferențe temporare impozabile insuficiente în legătură cu aceeași autoritate fiscală, aceeași întreprindere fiscală și același tip de impozit, documente care să demonstreze că este probabil ca entitatea să aibă suficient profit impozabil în legătură cu aceeași autoritate fiscală, aceeași întreprindere impozabilă și același tip de impozit în aceeași perioadă cu impozitarea inversă a diferenței temporare deductibile sau în perioadele în care se poate reporta asupra exercițiilor anterioare sau a celor următoare o pierdere fiscală generată de creanțe privind impozitul amânat sau, după caz, că este probabil ca întreprinderea să aibă profituri impozabile înainte să expire pierderile fiscale neutilizate sau creditele fiscale neutilizate.
- e) cu privire la cuantumul și data expirării, dacă există, a diferențelor temporare deductibile, a pierderilor fiscale neutilizate și a creditelor fiscale neutilizate pentru care se recunosc sau nu creanțele privind impozitul amânat.

Orientarea 11 - Tratarea impozitului amânat în cazul în care întreprinderile sunt excluse din domeniul de aplicare al supravegherii la nivel de grup

1.31. Întreprinderile trebuie să aplice următoarele principii pentru recunoașterea impozitării amânate în cazul în care întreprinderile afiliate sunt excluse din domeniul de aplicare al supravegherii la nivel de grup în temeiul articolului 214 alineatul (2) din Directiva Solvabilitate II:

- a) în cazul în care participațiile în întreprinderi afiliate sunt excluse din domeniul de aplicare al supravegherii la nivel de grup în temeiul articolului 214 alineatul (2) litera (a) din Directiva Solvabilitate II, impozitul amânat aferent întreprinderii afiliate respective nu trebuie să fie recunoscut nici individual, nici la nivel de grup;
- b) în cazul în care participațiile în întreprinderi afiliate sunt excluse din domeniul de aplicare al supravegherii la nivel de grup în temeiul articolului 214 alineatul (2) literele (b) sau (c) din Directiva Solvabilitate II, impozitul amânat aferent întreprinderii afiliate respective nu trebuie să fie recunoscut la nivel de grup.

Orientarea 12 - Aplicarea metodelor de evaluare utilizate în situațiile financiare anuale și consolidate în temeiul articolului 9 alineatul (4) din Regulamentul delegat (UE) 2015/35.

1.32. Întreprinderile care aplică derogarea de la articolul 9 alineatul (4) din Regulamentul delegat (UE) 2015/35 trebuie să țină cont de orientările 1, 2, 4, 5 și 8 - 11, precum și de tabelul comparativ din anexa tehnică 1, cu titlu de referință, atunci când stabilesc dacă evaluările sunt conforme cu articolul 75 din Directiva Solvabilitate II. Anexa tehnică reprezintă o parte integrantă din prezentul ghid.

1.33. Întreprinderile care intră în domeniul de aplicare al consolidării unui grup care întocmește o situație financiară consolidată conform IFRS nu trebuie să aplice derogarea de la articolul 9 alineatul (4) din Regulamentul delegat (UE) 2015/35.

Reguli de conformitate și raportare

- 1.34. Acest document conține orientări emise în conformitate cu articolul 16 din Regulamentul EIOPA. În conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul EIOPA, autoritățile competente și instituțiile financiare depun toate eforturile pentru a respecta ghidul și recomandările.
- 1.35. Autoritățile competente care respectă sau intenționează să respecte acest ghid trebuie să îl integreze în mod adecvat în cadrul lor de reglementare sau de supraveghere .
- 1.36. Autoritățile competente transmit către EIOPA confirmarea respectării sau a intenției de a respecta prezentul ghid, expunând motivele neconformității, în termen de două luni de la publicarea versiunilor traduse.
- 1.37. În lipsa unui răspuns până la împlinirea acestui termen, se va considera că autoritățile competente nu respectă cerințele de raportare și se vor raporta ca atare.

Dispoziții finale referitoare la revizuri

- 1.38. Prezentul ghid va fi supus revizuirii EIOPA.